

Van Plierspiette Mienna tot Séjkes Pier: waar komen al die Meijelse bijnamen toch vandaan?

Bron: dagblad De Limburger dd. 7 november 2022 door Kim Jacobs

De makers van het boek 'Wie was tè?' (v.l.n.r.): Herman Cromptvoets, Wim Basten, Jan Daems en Piet Oomen. — © Lé Giesen

MEIJEL: Niks dorpser dan een bijnaam. Want hoe hield je anders al die Pieten en Truusen met dezelfde achternaam uit elkaar? Heemkundevereniging Medelo in Meijel zocht uit waar die bijnamen vandaan kwamen en bundelde er 680 in een boek.

Dikke Léj, den Braower, Plierspiette Mienna en Beezelse Hannes. Zomaar een paar bijnamen die menig zestigplusser uit Meijel zich nog wel kan herinneren. En bovendien meteen weet wie ermee wordt bedoeld. Ze komen uit een tijd dat Meijel meer dan tien families Verstappen telde, en er ook meerdere generaties Basten, Manders, Strijbos en Janssen rondliepen.

„Al die families hadden wel een Piet, Jan, Truus en Toos. Maar ja, hoe hield je die uit elkaar?“, zegt Herman Cromptvoets van heemkundevereniging Medelo. Met bijnamen, dus. En die kwamen niet zomaar uit de lucht vallen, ontdekten Cromptvoets, Wim Basten, Jan Daems en Piet Oomen. Ze bundelden bijna 700 bijnamen uit Meijel in het boek *Wie was tè?* (Meijels dialect voor 'Wie was dat?').

De heren ontdekten dat bijnamen werden gebaseerd op iemands voornaam, beroep, uiterlijk, karakter of geboortedorp. Of verwees naar de naam van iemands moeder of vader. Als je die bijnaam noemde, wist iedereen over welke van de vele Pieten en Jo's uit het dorp je het had.

Familiehistorie

Decennia geleden had men zich in Meijel als eens gebogen over de vraag *Wie was tè?*. De Meijelse timmerman en aannemer Piet Crommentuijn startte in 1933 al met het bijhouden van de bijnamen die hij hoorde in het dorp. Die lijst met honderden namen, waarvan er zelfs teruggaan tot in de achttiende eeuw, kwam via Crommentuijns kleinzoon een paar jaar geleden bij Medelo terecht. De heemkundevereniging besloot er een boek over te maken. „Het is een stukje familiehistorie voor iedere Meijelnaar dat we willen bewaren”, aldus Cromptvoets.

Want de bijnamen zijn aan het uitsterven in Meijel. „Kinderen die nu worden geboren, worden vaak niet meer naar voorouders vernoemd, dus komen er meer unieke namen voor”, aldus Cromptvoets. „En als iemand al een bijnaam krijgt, dan is het vaak spottend bedoeld. Niet ter verduidelijking zoals vroeger het geval was.”

Honderden stambomen werden doorgespit om te achterhalen waar al die bijnamen vandaan kwamen. „Gelukkig is dat tegenwoordig allemaal online te vinden”, aldus Jan Daems. „Twintig jaar geleden hadden we dit boek onmogelijk kunnen maken.”

Verzinsels

Dikke Léj was een zware man, *den Braower* brouwde echt bier, *Plierspiette Mienna* was de vrouw van de zoon (Piet) van de poelier en *Beezelse Hannes* kwam echt uit Beesel. Maar soms was de uitleg van een bijnaam helemaal niet juist, ontdekten de heren van Medelo. *Séjkes Pier* had helemaal niet de eerste *zeikton* (gierton) van het dorp. „Het was een veelvoorkomende naam in Someren en Asten zonder speciale betekenis”, aldus Cromptvoets.

Of neem de man die *Hospes* werd genoemd. Cromptvoets: „Hij kreeg de naam omdat hij huisheer van een café of pension was, niet omdat hij ooit in de *hoos* had *gepist*, zoals altijd werd gezegd. Dus die verzinsels zetten we met dit boek voor eens en altijd recht.”

Het bijnamenboek *Wie was tè?* wordt op 17 november bij Grand café Goejje in Meijel gepresenteerd vanaf 19.00 uur.